

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA UCZNIÓW
W EDUKACJI WCZESNOSZKOLNEJ**

**SZKOŁA PODSTAWOWA NR 6
Z ODDZIAŁAMI PRZEDSZKOLNYMI
W CIESZYNIE**

mgr Anna Jonszta

mgr Partycja Legierska

mgr Alicja Malisz

mgr Ewa Stawiarz

Przedmiotowy system oceniania uczniów w edukacji wczesnoszkolnej skonstruowano w oparciu o:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych. Na podstawie art. 44zb ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, z późn. zm.).
- Podstawę programową z edukacji wczesnoszkolnej.
- Program nauczania w edukacji wczesnoszkolnej.

ROLA PSO:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowaniu oraz o postępach w tym zakresie;
- udzielanie uczniowi pomocy w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju;
- motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu;
- dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w nauce, zachowaniu oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia;
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.

CELE EDUKACYJNE:

- Wspomaganie dziecka w rozwoju intelektualnym, emocjonalnym, społecznym, etycznym, fizycznym i estetycznym.
- Przygotowanie do życia w zgodzie z samym sobą, ludźmi i przyrodą.

- Dbłość o to, aby dziecko rozróżniało dobro od zła, było świadome przynależności społecznej (do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej) oraz rozumiało konieczność dbania o przyrodę.
- Kształtowanie systemu wiadomości i umiejętności potrzebnych dziecku do poznawania i rozumienia świata, radzenia sobie w codziennych sytuacjach oraz do kontynuowania nauki w klasach IV-VI szkoły podstawowej.

WYKAZ CELÓW DLA KLAS I- III

Klasa I:

- wprowadzenie i utrwalenie liter, początkowa nauka czytania i pisania;
- rozwijanie zainteresowania czytaniem i książkami;
- liczenie w zakresie 10;
- orientacja w najbliższym otoczeniu przyrodniczo-społecznym z wykorzystaniem doświadczenia i obserwacji;
- rozbudzanie zainteresowań kulturą i sztuką;
- rozwijanie poczucia estetyki, umuzykalnianie, edukacja motoryczno – zdrowotna;
- wdrażanie do funkcjonowania w zespole uczniowskim.

Klasa II:

- doskonalenie techniki czytania i pisania;
- kształtowanie umiejętności wypowiedzenia się na określony temat;
- rozwijanie zainteresowań czytelniczych;

- rozszerzenie zakresu liczbowego, liczenie z wykorzystaniem czterech podstawowych działań matematycznych, rozwiązywanie prostych zadań tekstowych;
- poszerzanie wiedzy przyrodniczo- społecznej z elementami kulturowymi;
- doskonalenie umiejętności posługiwania się językiem obcym;
- rozwijanie wrażliwości na sztukę poprzez kontakt z literaturą, muzyką, malarstwem, rzeźbą, architekturą;
- rozwijanie sprawności motorycznej i edukacja zdrowotna;
- motywowanie do pracy w zespole.

Klasa III:

- czytanie ze zrozumieniem, stosowanie różnorodnych form wypowiedzi ustnych i pisemnych;
- znajomość zasad gramatycznych, ortograficznych i kaligraficznych oraz umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji;
- pogłębianie zainteresowań czytelniczych;
- doskonalenie liczenia w zakresie 100, analiza treści zadań złożonych, wdrażanie do logicznego myślenia, rozszerzenie zakresu liczbowego do 1000, utrwalenie dziesiętkowego systemu liczenia;
- pogłębianie znajomości środowiska społeczno - przyrodniczego wybranych regionów Polski, Europy i świata;
- doskonalenie umiejętności posługiwania się językiem obcym;
- pogłębianie zainteresowań muzycznych, plastycznych, artystycznych dzieci oraz wdrażanie do aktywnego uczestniczenia w kulturze;
- edukacja motoryczna, kształtowanie zdrowego, aktywnego stylu życia;

- przygotowanie do samodzielnej pracy i nauki.

RODZAJE OCEN:

- ocena bieżąca – informująca ucznia o jego postępach i zachowaniu, wyraźnie wskazująca osiągnięcia i to, co należy usprawnić,
- ocena podsumowująca – końcoworoczna – wyrażona na piśmie, stanowi syntetyczną informację o osiągnięciach ucznia.

FUNKCJE OCENY:

- Informacyjna – co dziecku udało się poznać, zrozumieć, opanować, jakie umiejętności zdobyło, jaki był wkład pracy;
- Korekcyjna – co trzeba zmienić w pracy z dzieckiem, aby uzyskać lepsze efekty;
- Motywująca – zachęca do podejmowania dalszego wysiłku, wskazuje na możliwość osiągnięcia sukcesu, oraz daje dziecku wiarę we własne siły.

OBSZARY PODLEGAJĄCE OCENIE:

- Indywidualne predyspozycje i możliwości dziecka w opanowaniu materiału edukacyjnego.
- Stopień zaangażowania ucznia i wkład pracy w procesie zdobywania wiadomości i umiejętności.
- Umiejętność rozwiązywania problemów.
- Postępy dziecka w rozwoju społeczno – emocjonalnym.

ORGANIZACJA PROCESU OCENIANIA:

W klasach I-III ocena roczna klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych jest oceną opisową, która obejmuje opis osiągnięć edukacyjnych ucznia w zakresie:

- a) edukacji polonistycznej
- b) edukacji matematycznej
- c) edukacji społeczno-przyrodniczej
- d) edukacji muzycznej
- f) edukacji plastyczno-technicznej
- g) zajęć komputerowych (informatyki)
- h) wychowania fizycznego - edukacja zdrowotna

oraz opisową ocenę z **zachowania**, która uwzględnia w szczególności:

1. Wywiązywanie się z obowiązków ucznia:

przygotowanie do zajęć, kultura i higiena osobista, systematyczność i obowiązkowość, punktualność, umiejętność dokonywania samooceny, przygotowanie do zajęć, wywiązywanie się z powierzonych obowiązków np. dyżurnego itp., utrzymanie ładu i porządku na swoim stanowisku pracy.

2. Postępowanie zgodne z dobrem społeczności szkolnej:

koleżeńskość, uczciwość w kontaktach międzyludzkich, tolerancja wobec innych, tzn. innych poglądów religijnych, wad rozwojowych, ułomności, narodowości; umiejętność cieszenia się z sukcesów koleżanek i kolegów, dbałość i poszanowanie mienia własnego i społecznego, systematyczne i wytrwale przezwyciężanie trudności w nauce, działanie bezinteresowne, przejawianie w działaniu własnej inicjatywy, rozwijanie swoich zainteresowań i zdolności.

3. Dbłość o honor i tradycje szkoły:

aktywny udział w życiu klasy i szkoły, godne reprezentowanie klasy i szkoły na konkursach i imprezach szkolnych i pozaszkolnych.

4. Dbłość o piękno mowy ojczystej:

używanie w mowie potocznej pięknego, polskiego języka, unikanie wulgaryzmów, stosowanie zwrotów grzecznościowych wobec dorosłych i rówieśników.

5. Dbłość o bezpieczeństwo i zdrowie własne oraz innych osób:

przestrzeganie zasad bezpieczeństwa, pomoc młodszym, niepełnosprawnym i osobom starszym, prawidłowa reakcja na krzywdę i przejawy zła.

6. Godne, kulturalne zachowanie się w szkole i poza nią:

przestrzeganie zasad i norm funkcjonujących w grupie, umiejętność przyznawania się do błędów, umiejętność przeproszenia.

7. Okazywanie szacunku innym osobom:

kulturalne odzywanie się do innych, taktowne zachowywanie się wobec dorosłych i rówieśników.

Umiejętności dziecka, które posiada orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ocenia się stosownie do jego możliwości oraz zaleceń wynikających z treści tego orzeczenia.

W **bieżącym ocenianiu zachowania** uczniów stosuje się graficzne skróty opisów w dzienniku zajęć w postaci znaków:

„+” oznacza pozytywne przejawy zachowania ucznia w obszarach kultury osobistej, aktywności społecznej i stosunku do obowiązków szkolnych;

„-” oznacza negatywne przejawy zachowania ucznia w obszarach kultury osobistej, aktywności społecznej i stosunku do obowiązków szkolnych.

Przy **oceniu bieżącym** w klasach I – III oprócz oceny opisowej stosuje się stopnie w skali 1 – 6.

Oceny cząstkowe dotyczą :

- edukacji polonistycznej,
- edukacji matematycznej,
- edukacji społeczno-przyrodniczej,
- edukacji plastyczno-technicznej,
- edukacji muzycznej,
- zajęć komputerowych (informatyki),
- wychowania fizycznego – edukacji zdrowotnej.

Dopuszcza się stosowanie znaków plus (+) lub minus (-) w ocenie bieżącej, cząstkowej.

Skala ocen cząstkowych:

- Ocena celująca (cel) – 6 – wspaniale
- Ocena bardzo dobra (bdb) – 5 – bardzo dobrze
- Ocena dobra (db) – 4 – dobrze
- Ocena dostateczna (dst) – 3 – wystarczająco
- Ocena dopuszczająca (dop) – 2 – słabo
- Ocena niedostateczna (ndst) – 1 – niewystarczająco

Ocenę celującą (6) uczeń otrzymuje wówczas, jeżeli posiadał wiedzę i umiejętności wykraczające poza program nauczania w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia. Korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji. Biegłe posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych. Proponuje rozwiązania niekonwencjonalne. Po-

trafi samodzielnie wnioskować, uogólniać i dostrzegać związki przyczynowo-skutkowe. Osiąga sukcesy w konkursach, zawodach sportowych.

Ocenę bardzo dobrą (5) uczeń otrzymuje wówczas, jeżeli opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania w danej klasie. Sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, samodzielnie rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne ujęte programem nauczania, potrafi zastosować posiadana wiedze do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach.

Ocenę dobrą (4) uczeń otrzymuje wówczas, jeżeli opanował wiadomości określone programem nauczania w danej klasie, na poziomie przekraczającym wymagania zawarte w podstawach programowych. Poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje (wykonuje) typowe zadania teoretyczne lub praktyczne.

Ocenę dostateczną (3) uczeń otrzymuje wówczas, jeżeli opanował większość wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania w danej klasie na poziomie nie przekraczającym wymagań zawartych w podstawach programowych. Może mieć braki w opanowaniu podstaw programowych, ale braki te nie przekreślają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy w ciągu dalszej nauki. Rozwiązuje (wykonuje) zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności. Przy pomocy nauczyciela wykonuje niektóre zadania.

Ocenę dopuszczającą (2) uczeń otrzymuje wówczas, jeżeli uczeń słabo opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie na poziomie wymagań zawartych w podstawach programowych, większość zadań wykonuje pod kierunkiem nauczyciela, wymaga dodatkowego wyjaśnienia sposobu wykonania pracy, nie przestrzega limitów czasowych, często nie kończy rozpoczętych działań.

Ocenę niedostateczną (1) uczeń otrzymuje wówczas, jeżeli nie opanował wiadomości i umiejętności określonych przez podstawy programowe, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy. Uczeń nie jest w stanie rozwiązać (wykonać) zadania nawet o niewielkim-elementarnym stopniu trudności. Odmawia wykonania zadania, nie próbuje, nie stara się, niszczy prace.

W dzienniku lekcyjnym oceny powyższe zapisywane są oznaczeniami cyfrowymi odpowiednio: 6, 5, 4, 3, 2, 1.

Semestralna ocena opisowa przekazywana jest uczniom i rodzicom w formie krótkiej pisemnej informacji.

Ocena za I półrocze i roczna jest oceną opisową.

Przy formułowaniu oceny z edukacji muzycznej, plastyczno-technicznej czy wychowania fizycznego nauczyciel ocenia zaangażowanie i wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki przedmiotu oraz jego możliwości w tym zakresie.

Dopuszcza się także stosowanie w dziennikach lekcyjnych następujących znaków:

- „bz”- brak zadania,
- „bp” - brak pomocy, zeszytu, brak przygotowania do zajęć,
- „0” - nieobecność dziecka podczas oceniania pracy z edukacji wczesnoszkolnej

Skala ocen wyrażona w procentach:

KLASA 1		KLASA 2		KLASA 3	
100%	wspaniale (6)	100%	wspaniale (6)	100%	wspaniale (6)
86% - 99%	bardzo dobrze (5)	91% - 99%	bardzo dobrze (5)	91% - 99%	bardzo dobrze (5)
71% - 85%	dobrze (4)	71% - 90%	dobrze (4)	75% - 90%	dobrze (4)
50% - 70%	wystarczająco (3)	50% - 70%	wystarczająco (3)	50% - 74%	wystarczająco (3)
31% - 49%	słabo (2)	31% - 49%	słabo (2)	31% - 49%	słabo (2)
0% - 30%	niewystarczająco (1)	0% - 30%	niewystarczająco (1)	0% - 30%	niewystarczająco (1)

OBSZARY PODLEGAJĄCE OCENIE:

Nauczyciel w procesie edukacyjnym i wychowawczym ocenia ucznia w następujących obszarach:

- ćwiczenia wykonywane na lekcji
- kontrolne prace pisemne – sprawdziany, kartkówki
- prace domowe
- wykonywanie ćwiczeń pisemnych
- przygotowanie do zajęć
- aktywność podczas zajęć
- udział w konkursach
- umiejętność pracy w zespole

SPOSOBY i FORMY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ - WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI

Edukacja polonistyczna

1. Czytanie:

- czytanie z przygotowaniem (tekst wyuczony),
- czytanie bez przygotowania (nowy tekst),
- czytanie ze zrozumieniem,

2. Mówienie i słuchanie:

- opowiadanie,
- wypowiedzi ustne,
- recytacja,

3. Pisanie:

- wypowiedzi pisemne,
- przepisywanie tekstu,
- gramatyka,
- ortografia,
- pisanie z pamięci,
- pisanie ze słuchu,

Sprawdziany podsumowujące wiedzę, obejmujące szerszy materiał nauczania.

Kartkówki podsumowujące wiedzę, obejmujące określony obszar materiału nauczania.

Prace domowe.

Edukacja matematyczna

1. Zadania tekstowe:

- rozwiązywanie zadań tekstowych,
- układanie zadań tekstowych,

2. Liczenie:

- dodawanie i odejmowanie liczb w podanym zakresie,
- mnożenie i dzielenie w podanym zakresie,

3. Umiejętności praktyczne:

- odczytywanie wskazań zegara,
- obliczenia kalendarzowe,
- znajomość jednostek miary,
- obliczenia masy,
- obliczenia pojemności,
- obliczenia pieniężne,

4. Geometria:

- mierzenie długości odcinków,
- mierzenie i obliczanie obwodów trójkątów, kwadratów i prostokątów,

Sprawdziany podsumowujące wiedzę, obejmujące szerszy materiał nauczania.

Kartkówki podsumowujące wiedzę, obejmujące określony obszar materiału nauczania.

Prace domowe.

Edukacja społeczno – przyrodnicza

- wiedza z zakresu edukacji społecznej,

- wiedza z zakresu edukacji przyrodniczej,

Sprawdziany podsumowujące wiedzę obejmujące szerszy materiał.

Kartkówki podsumowujące wiedzę, obejmujące określony obszar materiału nauczania.

Prace domowe.

Edukacja plastyczno-techniczna

- działalność plastyczna – praca w różnych technikach plastycznych,
- wiadomości z zakresu sztuk plastycznych,
- prace techniczne – praktyczne wykorzystywanie poznanych technik,
- informacja techniczna – praktyczne korzystanie z instrukcji oraz jej odczytywanie.

Edukacja muzyczna

- wiadomości i ćwiczenia muzyczne,
- odtwarzanie prostych rytmów głosem i na instrumentach perkusyjnych,
- tworzenie prostych akompaniamentów muzycznych;
- elementy tańca – ćwiczenia praktyczne;
- śpiewanie piosenek – indywidualne i w grupach.

Wychowanie fizyczne

- psychomotoryka
- ćwiczenia bieżne

- ćwiczenia skoczne
- ćwiczenia rzutne
- gimnastyka
 - elementy rozgrzewki
 - gimnastyka ogólnorozwojowa
- gry zespołowe
 - przestrzeganie reguł
 - aktywne uczestnictwo
- postawy
 - przygotowanie do zajęć (posiadanie stroju i właściwego obuwia)

ZASADY INFORMOWANIA UCZNIÓW O PLANOWANYCH SPRAWDZIANACH

Sprawdziany podsumowujące wiedzę, obejmujące szerszy materiał nauczania przeprowadzane są po danym dziale realizowanego programu nauczania. Uczniowie o planowanych sprawdzianach informowani są wcześniej, informacja obejmuje również z jakiego zakresu materiału będzie.

Kartkówki przeprowadzane są bez wcześniejszego informowania o nich uczniowi obejmują 3 ostatnie tematy, z których uczeń powinien być przygotowany.

PRZYGOTOWANIE LUB NIEPRZYGOTOWANIE DO ZAJĘĆ LEKCYJNYCH

Uczeń zobowiązany jest na bieżąco do rozwiązywania i uzupełniania ćwiczeń. W przypadku nieobecności uczeń ma obowiązek uzupełnić braki w zeszytach oraz w zeszytach ćwiczeń.

Uczeń powinien posiadać na lekcji niezbędne przybory: książki, zeszyty, i inne potrzebne materiały.

Uczeń, który nie był obecny na sprawdzianie (obecność usprawiedliwiona) pisze go w terminie ustalonym wraz z nauczycielem.

ZASADY, TRYB I TERMINY POPRAWIANIA OCEN BIEŻĄCYCH

Uczeń ma prawo do poprawy oceny ze sprawdzianu.

Ocena 1 (Niewystarczająco) - uzyskana ze sprawdzianu, na prośbę ucznia może być przez niego poprawiona w ciągu dwóch tygodni od rozdania prac.

Ocenę 1 (Niewystarczająco) z prac domowych, ćwiczeń uczeń może poprawić w ciągu 7 dni po otrzymaniu tej oceny.

SPOSOBY POWIADAMIANIA RODZICÓW O WYNIKACH PRACY I POSTĘPACH DZIECI

- Wymagania edukacyjne i przedmiotowy system oceniania przedstawiane są uczniom na jednych z pierwszych zajęć w danym roku szkolnym.
- Wymagania edukacyjne i przedmiotowy system oceniania przedstawiane są rodzicom na pierwszym zebraniu w danym roku szkolnym.
- Ocenianie ucznia w edukacji wczesnoszkolnej jest jawne i odbywa się na bieżąco w klasie, podczas wielokierunkowej działalności ucznia. Nauczyciel sprawdza wykonywane prace, chwali za wysiłek, za chęć, za pracę. Nagradza uśmiechem, pochwałą, gestem oraz wskazuje, co uczeń powinien zmienić, poprawić czy wyeksponować. Podkreśla więc osiągnięcia ucznia, ale nie porównuje go z innymi uczniami.
- Nauczyciel stosuje wszystkie dostępne sposoby oceniania wspomagającego, tj.: obserwuje ucznia i jego pracę, rozmawia z nim i motywuje do dalszych wysiłków. Uczeń powinien mieć pewność, że w toku uczenia się ma prawo do popełniania błędów, do rzetelnej informacji, z której jasno wynika, co zrobił dobrze, co źle, a co musi zmienić, aby było lepiej. Taka informacja wywołuje motywację do dalszego wysiłku w celu dokonywania korekty poprzez kolejne działania.
- Sprawdzone i ocenione prace kontrolne uczeń i rodzice otrzymują do wglądu, zawsze, gdy zajdzie taka potrzeba.
- Informacje o postępach ucznia w nauce i pracy rodzice uzyskują podczas kontaktów indywidualnych z nauczycielem, podczas zebrań z rodzicami oraz konsultacji z rodzicami organizowanymi zgodnie z kalendarzem szkolnym.
- Podczas zebrań z rodzicami organizowanymi w ciągu semestru nauczyciel przekazuje informacje o postępach dziecka.
- W przypadku trudności w nauce, częstego nie przygotowania do zajęć – rodzice informowani będą podczas indywidualnych spotkań z nauczycielem lub poprzez kontakty pośrednie – e-dziennik, rozmowy telefoniczne, korespondencja.

- W przypadkach utrudnionych kontaktów z rodzicem informacje zostaną przekazane telefonicznie i odnotowane w dzienniku lekcyjnym.
- Prace ucznia (sprawdziany, kartkówki, prace samodzielne, prace plastyczne, itp.) udostępniane są rodzicom na ich prośbę.
- Ocenę roczną otrzymuje rodzic w dniu zakończenia roku szkolnego na świadectwie szkolnym.
- Po zakończeniu pierwszego etapu edukacyjnego uczeń może zostać nagrodzony dyplomem, nagrodą książkową.

KRYTERIA OCENIANIA KLASY I - III

Zaproponowane kryteria ocen zawierają sześciostopniową skalę ocen. Podstawa programowa zawarta jest w ocenie dostatecznej. Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który nie opanował w pełni podstawy programowej, ale przy pomocy nauczyciela radzi sobie z większością zadań i ma szansę na uzupełnienie wiadomości i umiejętności w trakcie dalszej nauki. Uczeń otrzymujący ocenę niedostateczną wymaga indywidualnej pracy w następnym roku nauki szkolnej, opracowania i realizowania z nim programu uwzględniającego jego aktualny rozwój. Oceny: dobra, bardzo dobra i celująca zawierają treści obowiązujące w podstawie programowej, ale stopień ich opanowania przez ucznia jest znacznie wyższy, poza tym zawierają treści dopełniające, rozszerzające i wykraczające poza podstawę programową.